

Kommun- och
regionförvaltningsavdelningen

9.12.2013

Beslut om genomföring av en särskild kommunindelningsutredning samt tillsättandet av särskilda kommunindelningsutredare

Enligt 15 § i kommunstrukturlagen (1698/2009) kan ministeriet med anledning av omfattningen av eller svårighetsgraden hos ett ärende som gäller en ändring i kommunindelningen eller av någon annan grundad anledning bestämma att det ska genomföras en särskild kommunindelningsutredning, för vilken ministeriet efter att ha hört de berörda kommunerna tillsätter en eller flera kommunindelningsutredare.

Det kan bestämmas att en särskild kommunindelningsutredning ska genomföras:

- 1) på initiativ av ministeriet,
- 2) på framställningen av en kommun, eller
- 3) ifall åtminstone 20 procent av de röstberättigade invånarna i en kommun gör en framställning om genomförande av en särskild kommunindelningsutredning.

MINISTERIETS INITIATIV

Enligt 4 e § 1 mom. i kommunstrukturlagen ska kommunerna Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla, Kyrkslätt, Hyvinge, Borgnäs, Tusby, Kervo, Träskända, Nurmijärvi, Mäntsälä, Sibbo och Vichtis med avvikelse från vad som föreskrivs i 4 d § utreda en sammanslagning på områden som har ett betydande behov av en enhetligare samhällsstruktur på grund av en gemensam central tätort och dess tillväxttryck och som bildar en funktionell helhet samt är motiverade med avseende på områdets helhet.

Finansministeriet genomförde 3.7.2012 – 28.2.2013 en förhandsutredning över metropolområdet, som berörde de omnämnda kommunerna och som hade ett samband med kommunreformen. I förhandsutredningen föreslogs alternativ till kommunindelningsutredningsområden samt modeller för metropolförvaltningen:

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/2013_0305Metrop/Metropolialueen_esiselvittaejien_loppuraportti.pdf (på finska)

Kommunernas utlåtanden över förhandsutredningens slutrapport som gavs ut den 5 mars 2013 lämnades in före den 22 maj 2013.

Städerna Hyvinge, Kervo och Träskända samt kommunerna Borgnäs, Nurmijärvi, Mäntsälä, Sibbo och Tusby har inlett en egen kommunindelningsutredning som ska bli färdig hösten 2014. Sibbo och Borgnäs kommuner deltar även i en utredning tillsammans med Askola, Lappträsk, Mörskom kommuner samt Borgå och Lovisa städer.

Esbo, Grankulla, Kyrkslätt och Vichtis har också inlett en egen kommunindelningsutredning.

Helsingfors och Vanda deltar inte i kommunindelningsutredningarna.

Regeringen fastslog i sitt strukturpolitiska program av den 29 augusti 2013 att metropolområdets konkurrenskraft säkerställs, segregation förebyggs och att planeringen och genomföringen av markanvändningen, boendet och trafiken effektiviseras genom främjande av kommunsammanslagningar i området och sammanställandet av en metropolförvaltning till stöd för dem. I programmet utstakades det vidare att kommunerna sporras till att framskrida med egna sammanslagningsutredningar som redan inletts. För att säkerställa övergripande utveckling av metropolområdet ska finansministeriet tillsätta en särskild kommunindelningsutredare för området. Kommunindelningsutredningarna kommer att genomföras inom den tidtabell som förutsätts av kommunstrukturlagen.

Finansministeriet tillsatte den 4 oktober 2013 en arbetsgrupp för att bereda lagstiftningen som gäller metropolförvaltningen. Arbetsgruppen har som mål att, utgående från metropolförvaltningsriktlinjerna i regeringens strukturpolitiska program, samt med beaktande av den samhällsstrukturrella utvecklingen i området och metropolområdets förhandsutredning, bereda sådana lagstiftningsåtgärder som krävs för inrättandet av en metropolförvaltning i området.

http://www.vm.fi/vm/ti/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/Metropolilainsdnnn_valmistelu_asettamispts_041013.pdf (på finska)

Ministeriet föreslog den 8 oktober 2013 med anledning av det ovan angivna att man tillsätter en särskild kommunindelningsutredning mellan städerna Esbo, Helsingfors, Grankulla, Kervo och Vanda samt kommunerna Kyrkslätt, Sibbo och Tusby, och möjligen även Vichtis kommun. Vichtis eventuella deltagande ska avgöras på basis av de andra kommunernas utlåtanden.

Finansministeriet ansåg att det inte uppstår någon ur helhetsperspektiv tillräcklig kommunstruktur inom metropolområdet utan en särskild kommunindelningsutredning mellan de ovan nämnda kommunerna. Finansministeriet ansåg, med beaktande av utredningsgrunden i 4 e § i kommunstrukturlagen, de utredningsalternativ som presenterats i förhandsutredningen och kommunernas egna kommunindelningsutredningar som inletts i området, det motiverat att

genomföra en kommunindelningsutredning som framför allt omfattar Helsingfors och Vanda, vilka inte deltar i de frivilliga utredningar som inletts av kommunerna i området.

Även om städerna Esbo, Grankulla och Kervo samt kommunerna Kyrkslätt, Sibbo och Tusby deltar i utredningar som kommunerna själva inlett, ansåg finansministeriet, med beaktande av utredningsgrunden i 4 e § i kommunstrukturlagen och det faktum att de i förhandsutredningen ingick i de föreslagna utredningsalternativen för Helsingfors och Vandas del, det motiverat att inta de ovan nämnda kommunerna i den särskilda kommunindelningsutredningen. Vichtis kommun kan också delta i utredningen.

HÖRANDET

Finansministeriet ska enligt 15 § i kommunstrukturlagen höra de berörda kommunerna innan det beslutar att genomföra en särskild kommunindelningsutredning inom området.

Finansministeriet begärde den 8 oktober 2013 ett utlåtande från de ovan nämnda kommunerna om deltagandet i en särskild kommunindelningsutredning som avses i 4 kapitlet.

Finansministeriet begärde den 7 november 2013 utlåtanden av de ovan nämnda kommunerna om kommunindelningsutredaren. Vice häradshövding Mikko Pukkinen, politices doktor Cay Sevón och arkitekten Matti Vatiolo har ställt upp som kommunindelningsutredare i området.

Kommunernas utlåtanden

Helsingfors stad understöder tillsättandet av en särskild kommunindelningsutredning.

Städerna Esbo, Kervo och Grankulla samt kommunerna Kyrkslätt, Sibbo, Tusby och Vichtis motsätter sig tillsättandet av en särskild kommunindelningsutredning.

Vanda stad anser att utredningen borde omfatta alla kommuner som berörs av 4 e § i kommunstrukturlagen (14 kommuner).

Vichtis deltagande antingen understöds eller så tar man inte ställning till frågan.

Helsingfors stad förordar de föreslagna kommunindelningsutredarna. Grankulla stad har inget att anmärka om dem.

Kervo stad samt kommunerna Kyrkslätt, Sibbo och Tusby anser det inte motiverat att genomföra någon särskild kommunindelningsutredning, och tar därför inte ställning till kommunindelningsutredarna.

Esbo stad och Vichtis kommun anser det märkligt att de nu föreslagna utredarna är helt nya, och att några av dem saknar tidigare erfarenhet från de särskilda frågor som gäller metropolområdet.

BESLUT

Finansministeriet bestämmer med stöd av 15 § i kommunstrukturlagen att en särskild kommunindelningsutredning genomförs mellan städerna Esbo, Helsingfors, Grankulla, Kervo och Vanda, samt kommunerna Kyrkslätt, Sibbo, Tusby och Vichtis.

Finansministeriet anser med beaktande av motiveringen till ministeriets beslut och på grund av frågans omfattning och besvärlighet det motiverat att genomföra en särskild kommunindelningsutredning i området.

Ministeriet utnämner samtidigt vice häradshövding Mikko Pukkinen, politices doktor Cay Sevón och arkitekt Matti Vatiilo till kommunindelningsutredare.

Uppdrag

Utredarna ska genomföra en i 16 § i kommunstrukturlagen avsedd särskild kommunindelningsutredning.

Utredningen ska resultera i information på basis av vilken man kan bedöma förutsättningarna att sammanslå de ovan nämnda kommunerna eller delar av kommunerna till en eller flera kommuner. Utredningen ska genomföras med hänsyn till de alternativ till kommunindelningsutredningsområden som föreslagits i förhandsutredningen. Utredningen kan vid behov även omfatta partiella kommunsammanslagningalternativ.

I utredningen ska i enlighet med 4 e § 3 mom. bedömas förhållandet mellan en kommunsammanslagning och behovet av en metropolförvaltning särskilt utifrån en enhetlig samhällsstruktur, kollektivtrafiken och den sociala bostadsproduktionen.

Sammanslagningen ska i enlighet med 4 e § 1 mom. utredas på områden som har ett betydande behov av en enhetligare samhällsstruktur på grund av en gemensam central tätort och dess tillväxttryck och som bildar en funktionell helhet samt är motiverade med avseende på områdets helhet.

Ifall kommunindelningsutredarna på basis av utredningen anser det nödvändigt att förändra kommunindelningen, ska de lägga fram ett förslag om ändring av kommunindelningen åt kommunfullmäktige i de kommuner som berörs av ändringen. Utredarna ska bifoga ett i 8 § i kommunstrukturlagen avsett sammanslagningsavtal till sitt förslag. Utredarna kan vid behov föreslå åt ministeriet en kommunal folkomröstning på det sätt som föreskrivs i 16 § i kommunstrukturlagen.

Mandatperiod

Utredningsarbetet inleds den 16 december 2013 och det avslutas efter att utredningen blivit färdig, dock senast den 31 oktober 2014.

Organiseringen av utredningsarbetet

Utredarna verkar med tjänsteansvar, och de har utan hinder av sekretessbestämmelser rätt att hos myndigheterna få sådan information om förvaltningen och ekonomin i kommunerna och samfund som ingår i kommunkoncernen som är nödvändig för genomförandet av uppdraget.

Utredarna och de berörda kommunerna kan tillsätta ett förhandlingsorgan och beredningsgrupper som i kontinuerlig interaktion bistår utredaren i fråga om lokalkännedom.

Utredarnas kontaktpersoner vid finansministeriet är överinspektören Suvi Savolainen och konsultativa tjänstemannen Inga Nyholm.

Finansieringen av utredningsarbetet

Utredningen finansieras ur finansministeriets moment 28.90.31.4. i statsbudgeten.

ÄNDRINGSSÖKANDE

I ministeriets beslut som avses i 15 § i kommunstrukturlagen, och som gäller tillsättandet av en särskild kommunindelningsutredning, kan enligt 55 § 2 mom. i kommunstrukturlagen inte ändring sökas särskilt.

Finansministeriet
Kommun- och regionförvaltningsavdelningen

Henna Virkkunen
Förvaltnings- och kommunminister

Päivi Laajala
Osastopäällikkö, ylijhtaja

Sändlista

omnämnda kommunerna

